

**Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД**

**Рев 2510/2019
25.06.2020. године
Београд**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца „Heta leasing“ д.о.о. Београд из Београда, чији је пуномоћник Душан Лакић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Звездан Живановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2182/18 од 24.01.2019. године, у седници већа која је одржана дана 25.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2182/18 од 24.01.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П број 934/15 од 19.12.2017. године ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 10.786.093,37 динара са законском затезном каматом почев од 20.04.2015. године па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке делимично је одбијен тужбени захтев преко износа досуђеног ставом првим изреке, а до износа од 10.882.966,35 динара са законском затезном каматом почев од 20.04.2015. године па до исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 661.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2182/18 од 24.01.2019. године ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 934/15 од 19.12.2017. године у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 10.786.093,37 динара са законском затезном каматом почев од 19.12.2017. године, па до исплате, као и у ставу трећем изреке. Ставом другим изреке преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П број 934/15 од 19.12.2017. године у преосталом делу става првог изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на досуђени износ штете од 10.786.093,37 динара исплати законску затезну камату почев од 20.04.2015. године до 18.12.2017. године. Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова

другостепеног поступка исплати износ од 30.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 са изменама и допунама), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на које ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању правни претходник тужиоца „Нуро Алпе Адриа лизинг“ је као давалац лизинга, са примаоцем лизинга Друштвом за производњу, трговину и услуге ББ д.о.о, кога је заступао овде тужени АА, закључио 21 уговор о финансијском лизингу дана 11.06.2007. године, под бројевима од .. до .., на основу којих је тужилац, као давалац лизинга, испоручио наведеном привредном друштву, као примаоцу лизинга, предмете лизинга у складу са закљученим уговорима. Тужени, као директор предузећа „ББ“ д.о.о. је као јемац истог дана, 11.06.2007. године, са тужиоцем закључио 21 уговор о јемству, којима се обавезао према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника насталу из сваког од уговора о финансијском лизингу. Чланом 2. сваког уговора о јемству констатовано је да је јемац упознат са свим одредбама наведених уговора закљученим између „Нуро Алпе Адриа лизинг“ д.о.о. и „ББ“ д.о.о и да исте прихвата, чланом 3. да поверилац прихвата јемство од стране јемца, овде туженог, за дуг који потражује од дужника у износу од 547.170,25 динара, што износи 10.910,76 CHF, обрачунато по продајном курсу за CHF „Нуро Алпе Адриа Банк“ на дан уплате. Чланом 5. сваког од уговора, јемац се обавезао да испуни целу обавезу за коју је јемчио повериоцу и плати напред означени дуг у име и за рачун дужника на први позив повериоца уз одрицање од сваког од приговора, а чланом 6. уговорне стране су се споразумеле да се од јемца има право захтевати испуњење обавезе тек онда када главни дужник у предвиђеном року не испуни своје обавезе утврђене уговором о финансијском лизингу. Дана 13.12.2010. године тужилац је упутио 21 допис о једностраном раскиду сваког од уговора, којим је обавестио примаоца лизинга да се обавезао да ће лизинг рате, за сваки од предмета лизинга да плати у 84 рате, да је прва рата доспела за плаћање дана 02.07.2007. године, а последња, откупна, дана 02.06.2014. године, па имајући у виду да лизинг рате нису плаћене по доспелости и да дуг, по основу доспелих а неплаћених рата, није измирен ни у накнадно остављеном року, као и да су предмети лизинга одузети судским путем, то су испуњени сви услови за раскид уговора. Предмети лизинга који су одузети судским путем дана 11.10.2010. године, када је направљен записник о преузимању, продати су у периоду од 26.10.2011. године од 03.11.2011. године. Тужилац је прогласио потраживање доспелим дана 31.12.2010. године. Решењем Привредног суда у Новом Саду Ст. 228/12 од 23.07.2015. године, које је постало правноснажно дана 03.08.2015. године, закључен је стечајни поступак и наложено стечајном управнику да између осталог, након правноснажности тог решења спроведе све радње за брисање привредног субјекта. Тужилац је пријавио новчано потраживање у стечајном поступком над Друштвом за производњу, трговину и услуге „ББ“ д.о.о. дана 12.09.2012. године у износу од 34.511,71 CHF у динарској противвредности по продајном курсу „Нуро Алпе Адриа Банк“ а.д. за CHF на дан исплате, на име доспелог дуговања стечајног дужника према стечајном повериоцу. Тужиоцу као повериоцу је признато необезбеђено потраживање у укупном износу од 8.942.988,86 динара по свим

уговорима о лизингу, с тим да тужилац није наплатио своје потраживање у стечајном поступку ни у једном делу. Стечајни поступак је решењем Привредног суда у Новом Саду Ст 228/12 од 23.07.2015. године (правноснажно дана 03.08.2015. године) закључен, а „ББ“ д.о.о. је брисан из АПР-а дана 27.08.2015. године. Тужилац је опомену пред утужење послао туженом дана 08.08.2014. године, а тужбу у овој парници је поднео дана 02.06.2015. године. Вештачењем је утврђено да потраживање тужиоца према туженом на дан 19.04.2015. године износи 86.471,07 CHF, што у динарској противвредности по продајном курсу „Нуро Alpe Adria Bank“ износи 10.371.667,37 динара и 414.416,00 динара на име трошкова транспорта преузетих предмета лизинга и процене вредности предмета лизинга, што укупно чини износ од 10.786.093,37 динара, при чему је дуг претходно умањен за износ добијен продајом предмета лизинга.

Правилно су нижестепени судови применили материјално право одредбе чланова 997, 1002, 1004. став 1. и 2. и члан 1007. Закона о облигационим односима, као и одредбу члана 31. у вези са члановима 7, 8, 29. и 31. Закона о финансијском лизингу када су одлучили усвајањем тужбеног захтева.

Лизинг накнада је по свом карактеру, сходно одредби члана 7. Закона о финансијском лизингу, накнада коју прималац лизинга плаћа даваоцу лизинга за коришћење предмета лизинга и она се утврђује на основу износа који је давалац лизинга платио за стицање својине на предмету лизинга, увећаног за камату и друге трошкове које, у складу са уговором о лизингу, прималац лизинга плаћа даваоцу лизинга. Одредбе члана 8. истог закона прописују, у ставу 2, да се на облигационо-правне односе субјекта у поступку финансијског лизинга примењују одредбе закона којим се уређују облигациони односи, а ако тим законом није другачије одређено. Одредбом члана 29. Закона о финансијском лизингу прописано је да давалац лизинга који раскине уговор због неплаћања лизинг накнаде из разлога што прималац лизинга није уредно плаћао накнаду за лизинг, има право на повраћај предмета лизинга, као и право на накнаду претрпљене штете, а одредбом члана 31. истог закона, да давалац лизинга има право на накнаду штете која би требало да даваоца лизинга доведе у положај у коме би се налазио да је прималац лизинга испунио своју обавезу у складу са уговором. Уколико је предмет лизинга, након што је уговор раскинут, враћен даваоцу лизинга, онда ће се приликом одмеравања обима и висине штете узети у обзир продајна цена предмета лизинга, што утиче на смањење обима штете.

Тужени се давањем изјаве о јемству обавезао према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника, ако овај то не учини, у смислу одредбе члана 997. Закона о облигационим односима, с тим што је у конкретном случају уговорено супсидијарно јемство по коме поверилац не може да се обрати јемцу за исплату ако се претходно није обратио главном дужнику, у смислу одредбе члана 1004. став 1. Закона о облигационим односима. Јемац, тужени, се дакле, обавезао да ће испунити ону исту обавезу коју је о њеној доспелости пропустио да испуни главни дужник, а ако испуњење примарне обавезе више не буде могуће, у том случају јемчева обавеза се своди на накнаду штете, у ком случају јемац не преузима дуг главног дужника као свој властити, већ се обавезује да ће платити туђи дуг на који начин јемчева обавеза представља дуг трећег лица, односно главног дужника. С обзиром да је тужилац, као поверилац, покушао да наплати своје потраживање након једностраног раскида уговора о финансијском лизингу од главног дужника, односно од примаоца лизинга, а да је након преузимања свих предмета лизинга дана 11.10.2010. године, целокупно потраживање проглашено доспелим на дан 31.12.2010. године, које прималац лизинга није измирио, те како је давалац лизинга у поступку стечаја над примаоцем лизинга пријавио потраживање које је признато и које није намирено, то је тужени, као

супсидијарни јемац, на позив тужиоца у обавези да тужиоцу накнади штету проузроковану неплаћањем лизинг рате, у смислу члана 31. Закона о финансијском лизингу.

Са изнетих разлога су неосновани наводи ревидента да су нижестепени судови погрешно заузели правни став о постојању обавезе туженог као јемца да тужиоцу исплати дуг, јер су уговори о финансијском лизингу раскинути па не постоји пуноважан правни основ по коме постоји одговорност туженог у овој парници, а да је тужилац најкасније са једностраним раскидом основног уговора могао да поднесе тужбу против туженог, што је пропустио да учини.

Неосновани су и наводи у ревизији да су нижестепени судови погрешно применили институт застарелости потраживања по приговору који је истакао тужени, јер нису правили разлику између доспелих и неплаћених обавеза до тренутка раскида и настале штете услед раскида уговора, односно убудуће, јер је раније наступила застарелост у односу на доспела потраживања него у односу на раскид, па је суд морао да рачуна застарелост од сваке неисплаћене фактуре појединачно, а не од раскида уговора о лизингу. Правилно су нижестепени судови оценили приговор застарелости потраживања неоснованим, имајући у виду чињеницу да су сви уговори о финансијском лизингу раскинути одузимањем предмета лизинга дана 11.10.2010. године, а тужба је у овој парници поднета дана 02.06.2015. године, с тим што је до прекида застаревања дошло дана 12.09.2012. године, када је тужилац пријавио потраживање према примаоцу лизинга у поступку стечаја, који је закључен решењем Привредног суда у Новом Саду Ст 228/2012 од 23.07.2015. године. Како су уговори о финансијском лизингу раскинути дана 11.10.2010. године, а тужилац је пријавио потраживање у стечајном поступку дана 12.09.2012. године, које је прекинуто у том тренутку, у смислу одредбе члана 388. ЗПП, те како је застарелост поново почела да тече доношењем решења којим је закључен стечајни поступак од 23.07.2015. године (правноснажно дана 03.08.2015. године), у смислу одредбе члана 392. став 3. ЗПП, потраживање тужиоца није застарело, имајући у виду да је тужба поднета дана 02.06.2015. године, дакле у року из члана 1019. став 2. Закона о облигационим односима.

Остали наводи у ревизији се односе на утврђено чињенично стање које се сагласно одредби члана 407. став 2. ЗПП не може побијати ревизијом.

Са изнетих разлога сагласно одредби члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**